

Verlenging definitieve erkenning Bosgroep Zuiderkempen

De verlenging van de definitieve erkenning van de Bosgroep Zuiderkempen voor de periode 2013-2018

Datum van goedkeuring	24 januari 2013
Volgnummer	2013 08
Coördinator + e-mailadres	Ignace Decancq, ignace.decancq@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	Jan Verheeke, jan.verheeke@minaraad.be

Marleen Evenepoel
Administrateur-Generaal
Agentschap voor Natuur en Bos
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel

Datum **24 januari 2013**

Uw referentie **BL-GSB/BG12-11369**

Onze referentie **02/L10/2013/99**

Betreft **De verlenging van de definitieve erkenning van de Bosgroep Zuiderkempen voor de periode 2013-2018**

Mevrouw de administrateur-generaal,

- [1] Bij het beoordelen van het door u voorgelegde dossier inzake de Bosgroep Zuiderkempen, hanteert de Minaraad volgende elementen als referentiekader. Artikel 41bis §1 van het Bosdecreet schept de rechtsgrond voor de erkenning van bosgroepen; daarin worden ook de twaalf doelstellingen voor bosgroepen omschreven. De definitieve erkenning van bosgroepen staat uitgewerkt in de artikelen 6 tot 10 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2003 betreffende de erkenning en de subsidiëring van bosgroepen (Bosgroepenbesluit). De aanvraag gebeurt op basis van een werkplan zoals voorzien in Bijlage II van het Bosgroepenbesluit.
- [2] De Bosgroep Zuiderkempen vzw (BGZK) werd opgericht op 3 juni 2003 en is daarmee één van de oudere bosgroepen in Vlaanderen. Een eerste periode van definitieve erkenning (sinds 1 januari 2007) loopt af op 31 december 2012. Om de definitieve erkenning te verlengen, diende de BGZK een hererkenningsaanvraag in bij het Agentschap voor Natuur en Bos voor de periode van 1 januari 2013 tot en met 31 december 2018. Conform art. 8 van het Bosgroepenbesluit legde het Agentschap de erkenningsaanvraag en een globale beoordeling ter advisering voor aan de Minaraad op 28 november 2012. De adviestermijn bedraagt twee maanden.
- [3] In uitvoering van het Witboek Interne Staatshervorming (8 april 2011) zullen bosgroepen overgedragen worden aan de provincies. Volgens de Minaraad blijft de nood aan een eenduidig wettelijk kader bestaan dat bindend is voor de provincies en dat eenvormig zou worden toegepast door de onderscheiden provincies. Aan de bosgroepen moet er bovendien voldoende bestuurlijke onafhankelijkheid worden geboden, en moet de betrokkenheid

van de relevante middenveldgroepen gegarandeerd blijven of worden¹. In een later briefadvies over de toekomst van de regionale landschappen en bosgroepen kwam de Minaraad terug op deze overheveling. De Raad concludeerde toen dat het nodig zal zijn om zowel het Bosgroepenbesluit als het Bosdecreet (art 41bis e.v.) te wijzigen, om de voornemens van het Witboek Interne Staatshervorming inzake bosgroepen uit te voeren². Aangezien hier verder nog geen zekerheden over bestaan, bekijkt de Minaraad de voorliggende erkenningsaanvraag enkel op basis van enkele erkenningscriteria in het Bosgroepenbesluit.

- [4] Het werkingsgebied van de BGKH strekt zich uit over 51.621 ha, waarvan ongeveer 7.799 ha³ bebost zou zijn (5.944 ha privé en 1.855 ha openbaar). Dit levert een **bebossingsgraad** op van 15,51%. Dit is relatief hoog in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde dat 10,8% bedraagt. Ongeveer 76% van de bossen is in privé handen. Dit komt *grosso modo* overeen met het Vlaamse gemiddelde dat volgens het ANB rond de 70% zou liggen.
- [5] De bosgroep telt 1.335 leden, waarvan 1.314 private bouseigenaars (98,4%) en 21 openbare bouseigenaars (1,6%). Samen beheren ze 3.176 ha bos, waarvan ca. 2.811 ha privaat bos (88,5%) en ca. 366 ha openbaar bos is (11,5%). Dit is een **penetratiegraad** van ca. 40,7%, wat hoger is dan het geschatte gemiddelde voor alle bosgroepen van 33,3%⁴. De voorbije zes jaar kreeg de BGZK er 800 leden bij. Op het einde van de komende zes jaar heeft de bosgroep de ambitie om 1.800 leden te tellen. De Minaraad vindt dit een realistische streefdoel, maar deelt de mening van het ANB dat het BCZK een evenwicht moet vinden tussen het zoeken naar nieuwe leden en de kwaliteit van de dienstverlening.
- [6] De **gemiddelde oppervlakte** van de aangesloten domeinen bedraagt 2,38 ha (privaat: gemiddeld 2,14 ha, openbaar: 17,44 ha). De gemiddelde grootte van de private bossen ligt lager dan het landelijke gemiddelde (3,08 ha), de grootte van de publieke bossen ligt een heel stuk lager dan

¹ Minaraad, Advies van 5 juli 2011 over het witboek interne staatshervorming, 2011|40, p.10-11.

² Minaraad, Advies van 21 juni 2012 over de toekomst van bosgroepen en regionale landschappen, 2012|40.

³ In het beleidsplan 2013-2018 worden verschillende oppervlakten gehanteerd. Nu eens 7.768 ha bebost gebied, dan weer 7.799 ha. De Minaraad gaat in dit document uit van 7.799 ha.

⁴ Minaraad, Ontwerpstudie "Evaluatie en verbetervoorstellen betreffende de instrumenten voor natuur- en bosbeleid in functie van instandhoudingsdoelstellingen", Deel III. De sectoren en/of groepen vs. IHD-maatregelen, 2012, p.30.

het landelijke gemiddelde (77,54 ha)⁵. De grootste groep private eigenaars (925 leden) bezit een bos dat kleiner is dan 1 ha. Die groep heeft gemiddeld een domein van 0,42 ha groot. Op basis van deze gegevens concludeert het ANB dat de bosgroep duidelijk inspanningen levert om ook de kleine bouseigenaars te laten toetreden. De Minaraad deelt deze mening en vraagt blijvende aandacht om de moeilijkst te bereiken groep van kleine private bouseigenaars te overtuigen om zich aan te sluiten bij de bosgroep.

- [7] Uit het beleidsplan voor de periode 2013-2018 blijkt dat de BGZK in de periode 2007-2012 heel wat **beheerplannen** goedkeurde, die samen goed zijn voor ca. 1.555 ha⁶. Hiermee heeft de BGZK het in 2007 gestelde streefdoel van meer dan 900 ha ruimschoots behaald. Volgens het ANB-verslag viel eind 2011 in totaal 1.219 ha van de bosgronden onder een uitgebreid beheerplan (UBP) en 701 ha onder een beperkt beheerplan (BBP). De Minaraad vermoedt dat het de in 2012 goedgekeurde hectares mag meerekenen bij deze ANB-totale die uit 2011 dateren en komt zo uit op 1.344 ha UBP en 701 ha BBP. In totaal worden zo 2.045 ha bos beheerd volgens de criteria die omschreven staan in de beheerplannen. Dit komt neer op 26,22% van de totale hoeveelheid bossen in het werkingsgebied van de BGZK (7.799 ha) of op 64,39% van de aangesloten bosterreinen (3.176 ha). Dit is een heel goed resultaat en brengt veel bossen opnieuw in beheer. Volgens het ANB vormt het in beheer brengen van nieuwe percelen en het bestendigen van de huidige dienstverlening aan de bouseigenaars die de bosbeheerplannen aanvaardden, de grootste uitdaging voor de komende jaren. Daarom ondersteunt de Minaraad het voornemen van het ANB om de evolutie van de opmaak van de beheerplannen verder op te volgen.
- [8] Van de bosgroepen wordt verwacht dat ze veel aandacht besteden aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. In het werkingsgebied van de BGZK liggen een aantal bossen in **SBZ**-gebieden. Het gaat om 1.873 ha bos in Habitatrichtlijngebied en 140 ha bos in Vogelrichtlijngebied. Dit geeft 2.013 ha bossen binnen het BGZK-werkingsgebied die onder Natura 2000 vallen. De Minaraad vraagt het ANB om hier in de toekomst nog meer aandacht aan te besteden in de verslaggeving en aan te duiden hoeveel ha SBZ onder een UBP of BBP vallen.
- [9] Het ANB adviseert de verlenging van de **definitieve erkenning** van de Bosgroep Zuiderkempen voor de werkingsperiode van 1 januari 2013 tot

⁵ Minaraad, Ontwerpstudie "Evaluatie en verbetervoorstellen betreffende de instrumenten voor natuur- en bosbeleid in functie van instandhoudingsdoelstellingen", Deel III. De sectoren en/of groepen vs. IHD-maatregelen, 2012, p.29.

⁶ De 1.430 ha die in 2011 onder gezamenlijke bosbeheerplannen viel en door het ANB gerapporteerd werd, heeft de Minaraad uitgebreid met de in 2012 goedgekeurde beheerplannen: 118,88 ha privée UBP en 5,90 ha openbaar UBP.

31 december 2018 gunstig, mits enkele aandachtspunten voor de toekomst. De Minaraad sluit zich aan bij dit oordeel.

- [10] Het **ANB-verslag** is van goede kwaliteit en oriënteert zich duidelijk op de doelstellingen van art.41bis van het Bosdecreet. In navolging van eerdere Minaraad-adviezen⁷ vraagt de Minaraad nog meer aandacht voor het vergelijken van de bij de voorlopige erkenning vooropgestelde (cijfermatige) doelen en de effectieve realisaties op het terrein. Hiervoor suggereert de Raad aan het ANB een overzichtstabel te maken waarin de doelen en resultaten voor de verschillende jaren met elkaar vergeleken worden. Een eerste oefening door de Minaraad, op basis van snel doornemen van het dossier, levert volgend, zeer partiële, beeld op:

Bosgroep Zuiderkempen	2009	2010	2011	2012
Bedrag aan subsidiëring	176.092	125.210	134.116	134.399
Aangroei aantal aangesloten leden (absoluut)				137
Totaal aantal aangesloten leden			1.198	1.335
Aangroei bossen (in ha)				567,00
Totaal aantal bossen (in ha)			2.610,00	3.177,00
waarvoor bos onder UBP (in ha)				1.219,00
waarvoor bos onder BBP (in ha)				701,00
waarvan aantal reservaat (in ha)				
overige (in ha)				
Publiek/privaat ratio (aantal leden)			0,02	0,02
Publiek/privaat ratio (in ha)			0,16	0,13
% bos /totaal ha bosgroep			33,47	40,74
% leden/totaal aantal boseigenaars				

Bij uitbreiding zou een jaarlijks schematisch overzicht van de stand van zaken van de werkzaamheden een duidelijker beeld kunnen opleveren over de evolutie dat een bosgroep doormaakt. Een goede aanzet hiertoe is het overzicht dat het ANB in zijn verslag opnam over de toegekende subsidies of de boordtabellen uit het door de BGZK zelf aangemaakte Beleidsplan 2013-2018, waarin sommige doelstellingen uit het beleidsplan 2007-2012 vergeleken worden met de effectieve realisaties. Deze aanpak mag ook voor de andere rubrieken – waar mogelijk – ingevoerd worden.

⁷ Minaraad, Advies van 16 december 2010 betreffende de definitieve erkenning van de bosgroep "Midden Oost-Vlaanderen", 2010|65; Minaraad, Advies van 17 december 2009 betreffende de definitieve erkenning van de bosgroep "Limburgse Duinen", 2009|36; Minaraad, Advies van 17 december 2009 betreffende de definitieve erkenning van de bosgroep "Antwerpen Noord", 2009|35.

[11] De Minaraad keurt het briefadvies unaniem goed.

Hoogachtend

Bert De Wel

Voorzitter SAR Minaraad